

6. listopadu 2023 · Gert Müntefering se ve svých sedmaosmdesáti letech vydává do Česka, aby převzal ocenění za své celoživotní dílo. Jeho cesta ho vede do minulosti spojené s čarodějnicemi na koštěti, kouzelnými prsteny a buřinkami. Dokáže však také přispět k budoucnosti?

Když big band hraje „Yesterday“, předposlední skladbu večera, patří taneční parket pouze Gertu Münteferingovi a Juditě Soukupové. Češka je o dobré čtyři desítky let mladší než její taneční partner, blondýnka s širokou tmavomodrou sukni, jejíž nezkrotný elán je strhující. Starý pán ji opatrně drží pravou ruku kolem pasu a jeho nohy se pohybují do rytmu nejslavnější písně světa, nezdá se přitom, že to jsou nohy muže, kterému brzy bude osmaosmdesát let.

Nezáleží v tuto chvíli na tom, že "Yesterday" je píseň o rozchodu. Obzvláště když teď nikdo nezpívá, hrají jen dechové nástroje a doprovodná kapela. Tohle není večer rozchodu, ale spíše kulturního znovusjednocení. Oslavuje se česko-německá spolupráce, která vedla ke vzniku nestárnoucích filmových děl, jako Pan Tau nebo Arabela. Soukupová, která se angažuje v propagaci dětských filmů, a Müntefering, bývalý německý televizní producent, na parketu ztělesňují obě strany.

Doprovázíme Münteferinga na jeho cestě do sousední země, vydáváme v jídelním voze vlaku z nádraží Berlín-Südkreuz do Karlových Varů, s nimiž ho pojí vzpomínky, dále budeme pokračovat na slavnostní večer festivalu dětských filmů v Ostrově až na ministerstvo kultury v Praze, kde má z rukou ministra převzít čestnou medaili. Jeho cestu do vlastní minulosti však provází i otázka, jaký včerejšek stojí za oslavu a zda má nějaký zítřek i český dětský film, který kdysi patřil k evropské špičce a nyní je v úpadku. „Oh, yesterday came suddenly.“

Gert Muntefering na cestě z Karlových Varů na dětský filmový festival v Ostrově před udělením ceny

Na židlích s měkkým polstrováním ve starém kulturním domě sedí už jen rodina Hofmanových a poslouchá kapelu, která přehrála repertoár od „A Whiter Shade of Pale“ přes „Just a Gigolo“ až po „Oye Come Va“. Dětský filmový festival nese její jméno. Ota Hofman byl jedním ze čtyř Munteferingových geniálních pražských partnerů, scénáristou populárních seriálů jako Pan Tau, Lucie, postrach ulice nebo Návštěvníci. Tehdejší Československo si z příběhů o lískových oříšcích, kouzelných prstenech, mluvících plastelínových mužíčcích a usměvavých mimozemšťanech vytvořilo komparativní výhodu, jak se tomu odborně říká v teorii zahraničního obchodu. Dnes už však toto kouzlo nefunguje.

Tým seriálu Arabela (zleva): autor Miloš Macourek, redaktor Gerhard Müntefering a režisér Václav Vorlíček

Hofman zemřel v roce 1989, krátce před pádem železné opony.

Müntefering má s Hofmanovým synem a jeho rodinou složité vztahy, a to od té doby, co prodali cenná práva tomu, kdo nabídl nejvíc, namísto toho, aby zvolili umělecky citlivý přístup. Odcizil se tak i rodině tehdejšího režiséra Jindřicha Poláka. Je neděle, krátce po jedenácté hodině v noci, a většina hostů už odešla.

Mnozí z protagonistů té doby, včetně Münteferingovy manželky, už dávno nežijí, někteří z nich ale dnes večer přišli: v první půli večera předvedl svá klarinetová sóla Felix Slováček, osmdesátiletá legenda českého jazzu. Jeho žena Dagmar Patrasová natáčela jeho vystoupení na mobilní telefon. Tato sedmašedesátiletá herečka hrála od natočení Pana Tau ve všech známých seriálech zlaté éry: princeznu Xenii v Arabele, prodavačku v Lucii, postrach ulice nebo cestovatelku časem v Návštěvnících.

Vpravo před jevištěm seděl ještě před chvílí Pavel Trávníček, princ z filmu Tři oříšky pro Popelku, který byl poprvé uveden přesně před padesáti lety. Dnes je herci třiasedmdesát, byl pražským divadelním intendantem a před sedmi lety se stal znovu otcem. Jedné Němce sedící poblíž Münteferinga se zalesknou oči, představuje se jako největší německá fanynka Popelky. Filmovou pohádku režiséra Václava Vorlíčka viděla už dvěstěkrát a kdysi začala pořádat s dalšími fanoušky na zámku v Sauerlandu slavnosti, na kterých tančili stejné tance jako v tomto filmu.

Müntefering je z tohoto německého folkloru nadšený, jeho cesta mu ovšem dává i příležitost zamyslet se nad klíčovými událostmi v dějinách České televize a nad celým tím pokusem o založení středoevropské filmové tradice za železnou oponou a snaze o její pokračování po jejím pádu. Nikdy se nepodařilo předat štafetu mladší generaci, protože chyběl základ ve smyslu tradičního materiálu jako Krteček, Klaun Ferdinand nebo Pan Tau. Kdo sleduje tvorbu českých filmařů, považuje klenot typu Modrý tygr Petra Oukropce z roku 2012 spíše za náhodný než za systémový počín.

V Ostrově se pořadatelé chlubí svým hostem a ten se zase chlubí svojí cenou.

Když v lednu ředitel dětského filmového festivalu prostřednictvím Judity Soukupové Münteferingovi oznámil, že obdrží za své zásluhy čestné uznání hejtmana Karlovarského kraje, byl nadšen a brzy i souhlasil, že ho převezme osobně. Jeho práce byla oceněna také v Německu. Byl mu udělen Spolkový kříž za zásluhy se stuhou.

Stále nadšené publikum

Tím byla vyzdvižena jeho role spoluautora pořadu „Sendung mit der Maus“, který je již půl století stálíci německého televizního vysílání pro děti. Zdá se však, že jeho přínos pro česko-německou televizní tvorbu je mnohem více ceněn v Praze než v Kolíně nad Rýnem, kde sídlí jeho dlouholetý zaměstnavatel, stanice WDR, případně v Berlíně. V Česku se jedná o národní kulturní bohatství. Ti, kteří se na něm podíleli, prokázali zemi skvělé služby. Předpoklad pro medaile a ocenění.

Müntefering je však ve svých téměř osmaosmdesáti letech k čerstvému zájmu ze strany pražského ministerstva kultury skeptický. Když koncem září přišla zpráva, že mu vedle festivalového ocenění udělí ministr kultury Martin Baxa v Praze i medaili Artis Bohemiae Amicis, poznamenal se svým suchým sauerlandským humorem: „K čestnému občanství mně už chybí jen milimetry.“

Ráno před slavnostním večerem v Ostrově čeká na nástupišti nádraží Berlín- Südkreuz s předstihem na příjezd vlaku, v kufru má sbaleny dva obleky: letní žlutý na převzetí festivalové ceny a reprezentativní černý pro převzetí medaile na pražském ministerstvu kultury. Na klopě má připnutý spolkový kříž za zásluhy. Vyžaduje to protokol, který striktně určuje, pro jaký typ setkání se musí nosit. Do vlaku nastupuje „s úmyslem začít okamžitě pracovat v jídelním voze“, jak nám předem oznámil v e-mailu k našemu setkání. Jeho syn Matthias má přijet pozdějším vlakem, dcera Julia nedorazí.

V sobotu ráno však díky shodě okolností usedá naše tříčlenná skupina - Müntefering, reportér a fotograf - do dětského kupé. V papírové

tašce sebou Müntefering veze několik dokumentů: spisy, které měly velký význam v jeho kariéře, ocenění jeho působení ve funkci vedoucího dětských a rodinných programů stanice WDR. Jsou zde i dvě kapitoly jeho autobiografie, která se díky každodenní práci od sedmi do půl deváté rozrostla na pět set stran, ale dosud nebyla vydána, dále časopis „Der Monat“ s uveřejněným pražským deníkem z roku 1964. S nadšením četl o odhalení špionážní aféry spojené s plukovníkem Redlem z pera Egona Erwina Kische. A stejně tak i dobrého vojáka Švejka.

Gert Müntefering a Judita Soukupová. V obrazové publikaci z produkce Pana Tau je uveřejněna i fotografie Ivanky Trumpové (s pavoukem).

Ale to všechno prý byla jen taková ochutnávka. Jeho zážitky v Praze byly výsledkem náhody, nikoli plánu. Mezi barevnými stěnami dětského kupé vytahuje knihu s fotografiemi, na kterých je zachycen on a jeho tým Václav Vorlíček/Miloš Macourek. Jako šéf dětského filmu stanice WDR hledal dobrý materiál. Měly to být nepedagogické a dobře odvyprávěné příběhy. Jejich filmová pohádka „Saxana – dívka na koštěti“ z počátku 70. let podle něj představuje ideál mezigeneračního filmu plného kouzel a humoru. Později společně vytvořili Arabelu, příběh lásky plný fantazie, v němž se střetává pohádkový svět se světem socialismu na počátku 80. let. Následoval Létaující Čestmír, moderní pohádka o kouzelné květině, která dětem umožňuje převtělovat se, létat a způsobovat tak zmatek všude, kam se dostanou.

Z počátku nic nenasvědčovalo tomu, že se jednou stane šéfem zábavných dětských filmů: Müntefering se ve svých šestnácti letech

hlásil v místní redakci v rodném Sauerlandu. Redaktor se ho zeptal, zda umí psát na stroji. Plynule, odpověděl, což byla pravda: cvičil dvěma prsty na Concordii, kterou mu matka koupila ze svého skromného platu kadeřnice.

Trailer pohádkového seriálu Arabela *Video: Release Company, Bild: ddp images*

Etabloval se jako reportér a napsal velmi sledovaný příběh o dívce, které cesta do školy trvala sedm minut, ale zpátky dva a čtyřicet minut. Z Neheimu se přes Wuppertal dostal do Kolína nad Rýnem, kde se jednoho dne setkal se svým bývalým kolegou. Dozvěděl se od něj, že ve WDR hledají nové lidi pro vysílání pro děti. Reportér Müntefering získal novou práci a byl i nadále vypravěčem, ovšem s použitím jiných prostředků. Redaktor bez maturity měl ve filmovém oddělení volné pole působnosti. Později se stal profesorem, přitom stále bez maturity.

Jakmile nastoupil na nové místo, dozvěděl se o dětském filmovém festivalu v Benátkách. Rezervoval si zde hotel, který byl pod obvyklým standardem stanice WDR. Nebýt tohoto výběru, možná by o šedesát let později k udělení čestné medaile v Praze vůbec nedošlo. Tak se totiž seznámil s Otou Hofmanem. Ten jako scenárista už tehdy spolupracoval s režisérem Jindřichem Polákem, který společně s Hofmanem získal filmovou cenu za film o klaunovi Ferdinandovi. „Od té doby byl pro mě Polák nejlepším režisérem,“ říká Müntefering.

Pro televizní stanici WDR hledal materiál mimo oblast "společenských nesmyslů", říká, když náš vlak projíždí Drážďanami. Žádné lekce rukodělných prací, děti měly zasílat nesmyslné stroje a hádat pohádky s výstředními pop-songovými nahrávkami. Byly to subversivní pořady, které zaujaly i dospělé. A spolu s asistentem režie Arminem Maiwaldem (dodnes žijícím zakládajícím členem týmu Maus) vytvořil první „Sachgeschichten“, které nenamlouval vypravěč, ale autenticky sám autor.

Müntefering později vytvoří s různými týmy formáty jako „Käpt'n Blaubär“ nebo „Als die Tiere den Wald verließen“ a přiveze do západního Německa Krtečka a Tři oříšky pro Popelku. Jsem vám za to neskonale vděčná, křičí mu do ucha největší samozvaná milovnice Popelky na světě další den přes hlasitou hudbu kapely.

Dívky tančí balet na hudbu Tři oříšky pro Popelku a představují motto 55. ročníku dětského filmového festivalu.

Poledne na cestě, čas na práci v jídelním voze. České pivo a gulášová polévka jsou na jídelním lístku ta nejpřesvědčivější volba. Jedeme kolem rozeklaných skal Labských pískovců. Řeka klidně plyne dál, naše cesta do Karlových Varů vede proti proudu. Rozhovor přeruší jen pohled na parkur koní, kteří táhnou výstavní kočáry.

Dva roky po prvním setkání s Hofmanem a Polákem se Müntefering vydal do Prahy a znovu se setkal s filmařským týmem. Díky úspěchu se seznámili s italským producentem Carlem Pontim, manželem Sophie Lorenové. Připravují dobrodružný příběh na motivy Fantomase se zahraničními lokacemi. Ale Münteferingje přesvědčí o tom, že pan Tau je vlastně český příběh. Němý průvodce dětí, který dokáže kouzlit se svojí buřinkou na hlavě, se stává prvním úspěchem jejich spolupráce.

Je to pozoruhodná shoda okolností: na Západě byly k dispozici peníze, ale chyběl materiál pro nové ambice. Ve stejné době se v Československu v době před pražským jarem rozvíjí velmi živá scéna. Tvůrci se stýkali se spisovateli, jako Pavel Kohout a Milan Kundera, nebo s filmaři, jako Miloš Forman.

Vlak přijíždí na nádraží v Karlových Varech, městě s mnohem významnějším filmovým festivalem. Řidič nás veze do hotelu Thermal, který vypadá jako vysoká věž z betonu a skla. Byl postaven v brutalistickém stylu na konci 60. let 20. století pro ubytování mezinárodních hostů filmového festivalu a měl i vlastní kinosál. O tom svědčí galerie osobností od Brandauera přes Bissetovou až po Polanského a Lollobrigidu.

Ve foyer naproti futuristickým červeným křeslům se setkáváme se synem Oty Hofmana, jehož jméno festival nese. Vítá se s Münteferingem sice přátelsky, ale poněkud rozpačitě. Znají se odedávna, jejich rodiny se vzájemně stýkaly, Müntefering však reaguje zdrženlivě. Spor o nakládání s právy zde nechal své stopy. Večer končí v krásném historickém centru města.

Müntefering se na festivalu setkává s mnoha starými známými a významnými protagonisty českého filmu.

Pro Münteferinga je to návrat na jedno z míst spojených s produktivními přátelstvími. Jeho syn Matthias nakonec nepřijede, oznamuje esemeskou. Otec chtěl sice zpočátku synovi cestu rozmluvit, jeho zklamání je však nyní jasně znatelné. Matthias čekal na spoj na berlínském nádraží, přeplněný vlak s chybějícím druhým oddílem ale vůbec nezastavil, protože už další cestující nemohl nabrat.

Než začne slavnostní večer, je ještě čas na procházku po Karlových Varech. Bude to procházka plná vzpomínek: navštívíme Grandhotel Pupp na konci úzkého starého města, jeden z těch typických lázeňských hotelů, jaké jsou v Baden-Badenu nebo Monte Carlu. Honosný zdobný styl, mramor, štuky, lustry, tlusté koberce, které tlumí všechny zvuky. Münteferingovi jednou v Hofmanově přítomnosti nějaký klaun „odčaroval“ z kapsy obleku obálku s velkou částkou peněz. Vyslanec WDR si musel vyslechnout nadávky do idiotů, než

zase obálku v pořádku získal zpět a mohl ji svému českému partnerovi předat.

Müntefering přistupuje k baru a objednává na oslavu dne pro sebe a své společníky šampaňské Taittinger. Obsluze německy sdělí, že zde pro Západ produkoval Pana Tau. Číšník se zmíní o herci Janu Werichovi, který upadl v nemilost komunistického vedení a v těchto filmech pro děti získal po dlouhé době opět roli. Hofman s Polákem prostě předložili úřadům abecední seznam herců, který nikdo neměl chuť kontrolovat až po písmeno W. Podle Münteferinga chyběla nadanému režisérovi Polákovi pouze jedna věc: cit pro to, co bude na Západě dobře přijato. Krátce před koncem natáčení poslal pro skladatele filmové hudby k seriálu Lucie, aby nahradil kvákavý soundtrack klavírním intrem.

Odpoledne se Münteferingovi uleví. Jeho syn Matthias bez váhání nasedl do auta, aby svého otce při jeho velké chvíli doprovázel. Starý pán je viditelně potěšen, že dobrodružství spojené s jeho oceněními budou moci prožívat společně. A ta chvíle se blíží. Gert Müntefering si ještě stihne obléknout žlutý oblek, sníst polévku s játrovými knedlíčky a pak nasedá do synova auta a vydávají se na cestu do Ostrova, která trvá zhruba čtvrt hodiny. Říká, že není nijak rozrušený. Jednou prý dokonce moderoval v kolínské filharmonii jazzový večer.

Před kulturním domem v Ostrově čeká Judita Soukupová. Ta, co

později s Münteferingem předvede strhující tanec, ta, co mu předala všechny potěšující zprávy o jeho ocenění a která se jako čestná ředitelka českého festivalu filmů pro děti a mládež názorně dozví, jak dalece se české umění dětských filmů mezitím vzdálilo od špičkové úrovně. Hlídá

volné místo na parkovišti, a pak nás vede zadním vchodem na místo dění. Tam se s Münteferingem vřele vítá Michal Šašek. Vysoký muž s prořídlymi vlasy a upřímným smíchem pracuje od loňského roku pro liberálně-konzervativní vládu jako náměstek ministra kultury.

Je přítelem Soukupové z mládí, česko-německou filmovou spoluprací se zabýval již během svých studií.

Müntefering se s ním zná již léta a poskytl mu rozhovor pro jeho diplomovou práci. Díky tomu je jejich vztah důvěrný a plný respektu. Zdá se, že s touto novou generací si má bývalý producent dětských filmů mnohem více co říci než s potomky svých přátel. Nejde zde jen o starý příběh, který je už odvyprávěn. Nejde jen o yesterday, ale i o tomorrow.

Michal Šašek a Müntefering (vlevo) mladá žena ve vzorné šatce a německé kolegyně z Československých produkcí.

Pavel Trávníček (vlevo) se proslavil jako princ z filmové pohádky Tři oříšky pro Popelku.

Publikum obdivuje své hvězdy ze 70. let.

Hosté slavnostního večera se shromažďují v naplněném sále s pódium. Otec a syn Münteferingovi sedí u stolu naproti jednomu manželskému páru. Vše je takové lidové, voda se podává v plastových lahvích. Něco ze starého socialistického pozlátka tu stále zůstává. Hlouček fotografů obklopuje filmovou divu Jiřinu Bohdalovou, objevuje se Patrasová, do

záběru se dostává pohádkový princ Trávníček se svou mladou ženou. Nechybí ani scénáristé, filmaři a další herci.

Ve tři čtvrtě na sedm vstupuje na malé jeviště zavalitý muž s oholeným krkem a černým motýlkem. Je to ředitel festivalu, od něhož v lednu přišla zpráva, že Müntefering bude oceněn. Vladimír Keblůšek připravuje účastníky na to, že předstoupí před publikum před kulturním domem na červený koberec. Publikum se shromáždilo hned po lampionovém průvodu v rámci malého jarmarku, který dětský festival Oty Hofmana tradičně zahajuje. Hofmanův syn je zde také v roli hostitele a předává Münteferingovi obrazovou publikaci s fotografiemi všech otcových filmů. Poté mezi nimi znovu panuje ticho.

Jásající dospělí a výskající teenageři vítají hvězdy českého filmu na červeném koberci. Na konci velkého náměstí se točí kolotoč s labutěmi. Lidé vytahují mobilní telefony, aby si pořídili snímky. Müntefering ve žlutém obleku žertuje: „Jestli na mě nebudou taky tak povykovat, tak se hned otočím.“ Ale to není třeba, povykují. „Neznáte mě, nejsem herec,“ říká do mikrofonu v krátkém projevu. „Měl jsem jenom trochu peněz a ty stejně nebyly moje.“ Ale věděl, že v této zemi umí dobře vyprávět příběhy. A tak vznikla Arabela, Pan Tau nebo Lucie. Přátelský potlesk.

Ten pokračuje i ve starém kinosále. Zdobné dřevěné stěny, obloukový ohoz, červená opona se otevírá. Ředitel festivalu postupně vítá starostu, poslance a sponzory. Náměstek Šašek, fanoušek dětského filmu, slibuje, že festival bude z Prahy i nadále finančně podporován. Pak dívky tančí balet na filmovou hudbu z Popelky a Návštěvníků. Münteferingův syn Matthias vystoupení natáčí. Jen Trávníček, filmový princ, nalije trochu vody do vína nostalgie: „Už je to padesát let. Takže se dá říct, že teď je mi padesát let. Jen nemám rád, když mně lidé říkají, že jsem jejich dětství.“

Po promítnutí působivých scén z filmů Pan Tau, Lucie a Arabela hosté

povstanou a aplaudují vestoje. Na jeviště vstupuje Müntefering. Dostává porcelánový pohár a certifikát. Vytahuje malý tahák s maximálně deseti klíčovými slovy. Jeho obvyklá směs přemostovacích vět („Nemohu skrývat, že nejsem herec“), historek (scénárista Macourek se po odvysílání prvního dílu Arabely plížil koupit rohlíky podél zdi, dokud někdo hlasitě nezakřičel: „Miloši, je to paráda!“) a kulturní historie (“Byl jsem si jistý, že tento středoevropský region má co říct.”). Poté slavnostní ceremoniál končí.

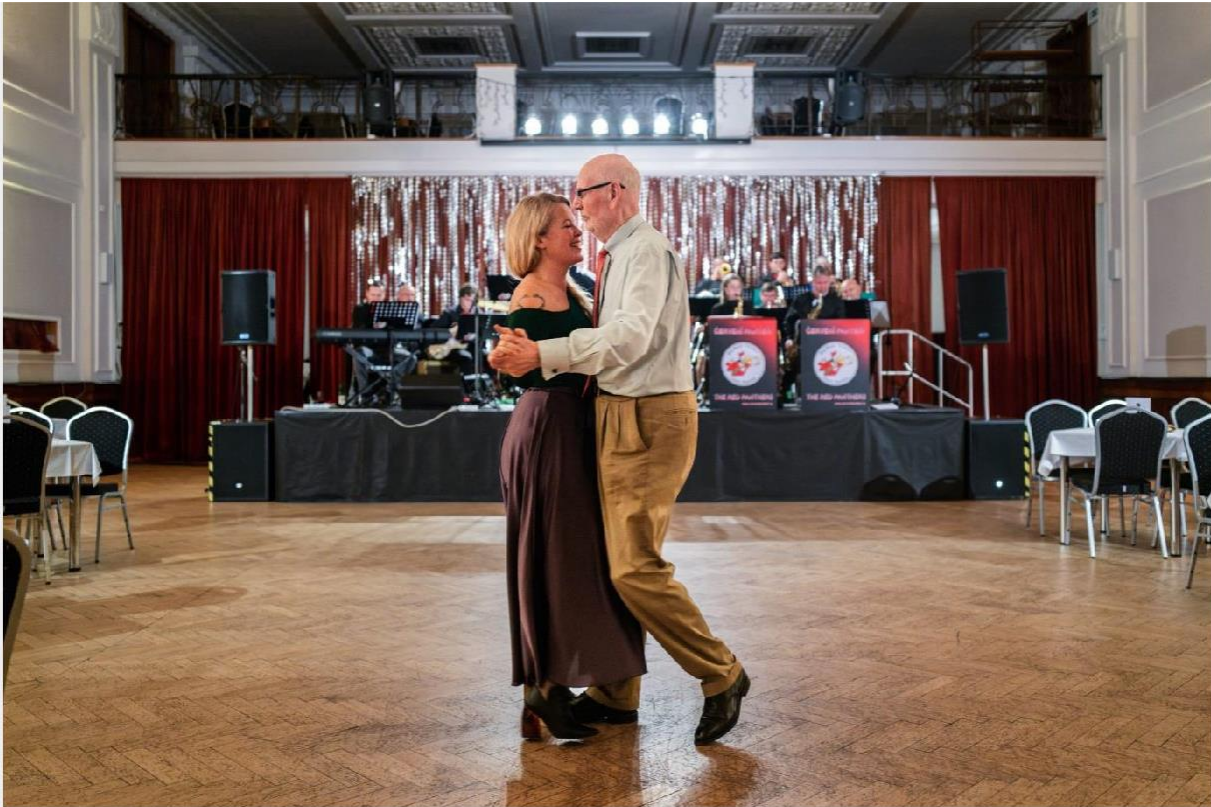

Náměstek Michal Šašek se zdraví se svým starým známým Münteferingem na dětském filmovém festivalu v kulturním domě v Ostrově.

Sladká melodie Popelky se rozléhá sálem kina a diváci jsou okouzleni. Německá milovnice lískových oříšků přistupuje k Münteferingovi. „Jste můj hrdina, protože jste je přinesl do západního Německa,“ vyznává. Vedle ní stojí její známá z německé popelkové skupiny s princeznovským účesem a důmyslně spleteným copem. „Byla to éra, ve které se dalo tvořit,“ odvětví čerstvě vyznamenaný. Cena je mezitím uložena na

bezpečné místo. „Samým štěstím bych mohla umřít. Před padesáti lety měl film premiéru. Teď tu sedím se smetánkou české dětské televize,“ říká. O deset minut později si vymění čísla a domluví si společné setkání. Diváci se nejprve vrhnou na bufet s masovými specialitami a pak se usadí v tanečním sále. Müntefering nadšeně tůká do rytmu písně "Soul Bossanova". Matthias a Judita Soukupová mizí na tanečním parketu. Gert natáčí. K úplnému štěstí už chybí jen titulní píseň z filmu o čarodějnici Saxaně. Zatímco to před pódiem bouří, syn Oty Hofmana a Müntefering opět nemohou najít společnou řeč. Müntefering neodpustil Hofmanovým a Polákovým, že odmítli možnost prodat materiál k filmu Pan Tau společnosti Disney: ta už měla plány na filmovou verzi s Robinem Williamsem. Včera. Už je to pryč.

Judita Soukupová sedí celý večer u stolu. Je to stará dobrá přítelkyně. Jako pracovnice plzeňského magistrátu znovuoživila existující dětský filmový festival. Je jeho čestnou ředitelkou. Každý rok v listopadu se do šesti různých měst jejího kraje sjíždějí milovníci filmu. Říká, že dobré filmy by měly přijít i na venkov. Pravidelně také hledá na Berlinale nový materiál, což vždy spojí i s návštěvou Münteferinga. Jeho činnost pro západní Německo je v televizní historii spíše poznámkou pod čarou a pohádkové produkce společnosti Defa jsou přeci jen součástí kulturní identity východního Německa. Zde je to jiné. Pro Soukupovou a jejího přítele z mládí Michala Šaška, který právě dává u stolu k dobru historku o Münteferingovi, jsou Arabela, Pan Tau a Lucie součástí jejich národní identity.

Během závěrečného tance s Juditou Soukupovou se bývalému televiznímu producentovi rozvážou nohy.

Když o něco později vytáhne sedmaosmdesátiletého důchodce na parket, jedná se o gesto přátelství, projev radosti ze života a také trochu naděje do budoucna. „All my troubles seemed so far away“ - tento verš z písně ‚Yesterday‘ sentimentálně romantizuje minulost. Česko-německé partnerství nikdy nebylo jednoduché. Komunisté a kapitalisté spolu uzavírali smlouvy. Neuvážené nakládání s dědictvím je příkladem toho, jak se v mladých tržních ekonomikách po pádu železné opony vydělávaly peníze.

Po tanci je večer u konce. Následují polibky na ruku, aplaus pro nejstaršího tanečníka večera a pozvánka na příští rok. Procházíme kolem křesla připomínajícího trůn s hermelínem do foyer.

Vyzvedáváme ceny. Autem se vracíme do brutalistického hotelu. „Když se člověk vrací domů opilý, musí vyzkoušet všechny dveře,“ vtipkuje Müntefering, šprýmař ze Sauerlandu krátce před půlnocí.

Münteferingova cesta však nekončí bouřlivou nocí v Ostrově.

Oblek číslo dvě přichází na řadu následující ráno. Černý, s červenou kravatou, modrou košilí, odsouhlasený dcerou Julií přes mobilní telefon, Spolkový kříž za zásluhy je již připnut. Cesta nyní vede do Prahy, hlavního města vzdáleného 140 kilometrů, kde to všechno před téměř šedesáti lety začalo. Müntefering by měl v poledne převzít medaili. Po devadesáti minutách přijíždíme do metropole, majestátní budovy v gründerském stylu se lesknou i bez slunečního svitu, proti nám jezdí tramvaje. Auta rachotí po dlažebních kostkách. Vlídny vrátný nám otevírá bránu do vnitřního dvora ministerstva kultury.

Müntefering senior a junior jsou uvedeni do modrého sálu s křišťálovým lustrem. Náměstek Michal Šašek v šedém obleku, který ještě včera tak vtipně mluvil o společných zážitcích, ukazuje na dva hosty, kteří mají být překvapením. Manželka a dcera Jindřicha Poláka, dalšího člena geniálního kvarteta spolupracovníků, českého Spielberga, který ovládl žánr kriminálních thrillerů, westernů a sci-fi, než se stal režisérem dětských filmů. Münteferingovi chvíli trvá, než pozná svoji starou přítelkyni. I ona odmítla finančně slabší, ale z Münteferingova pohledu umělecky hodnotnější nabídku od Disneyho. Přesto je přivítání vřelé. Toto setkání není bez záměru.

Šašek má pro své hosty nápadně mnoho času, mluví spolu o subversivní kultuře v době socialismu. Judita Soukupová, která sedí na vládní straně stolu, se usmívá. U náměstka je znát hluboká znalost tématu. Nedávno se setkal s německým hercem, který dokázal se správnou výslovností vyjmenovat všechny herce ze starých seriálů, kteří na něj měli, jak tvrdil, významný vliv. Právě toto dědictví je

důvodem pro dnešní Münteferingovo vyznamenání.

Kateřina a Zuzana Polákovy (v první řadě vlevo), dcera a vdova po režisérovi, byly pozvány na slavnostní předávání čestné medaile na ministerstvu kultury v Praze jako překvapení. Syn Matthias Müntefering se ceremoniálu účastní jako svědek (v zadní řadě vlevo).

Předání ceny má slavnostní ráz, jak tomu bývá ve státních institucích při vyznamenávání mimořádných úspěchů. Po hodině obřad končí. Náměstek Šašek požádá obě rodiny, aby se posadily ke stolu a nabídly si ještě další sušenky a z modrého sálu odchází. Německá a česká rodina si ukazují fotografie svých vnoučat a hovoří o společných známých. Netrvá však ani pět minut a rozhovor se stočí na nový dokumentární film o Polákovi, který má být uveden v České televizi. Müntefering je dotázán, jak by mohl pomoci. Musí se usmát, ve WDR přeci už dvacet let nepracuje. Filmových záznamů je málo. Ale ještě pořád zná pár lidí. A je ochoten poskytnout o svém příteli informace.

Najednou je ve svém živlu: takový projekt je třeba vidět v širším světle. Měl by nést název „léta vzestupu“, pak by si mohl získat i německé programové tvůrce. S trochu zataženou ruční brzdou je starý producent najednou v ráži. O půl hodiny později sedí zástupce českého státu opět u stolu. Vrátil se náměstek Šašek, muž v šedém obleku, který se jako student vydal za Münteferingem s žádostí o rozhovor. Na dokumentu má zájem i pražské ministerstvo kultury, vysvětluje. Poprvé je zpřístupněn rozsáhlý archiv rodiny Polákových. „No to je čím dál horší,“ říká se smíchem německý host.

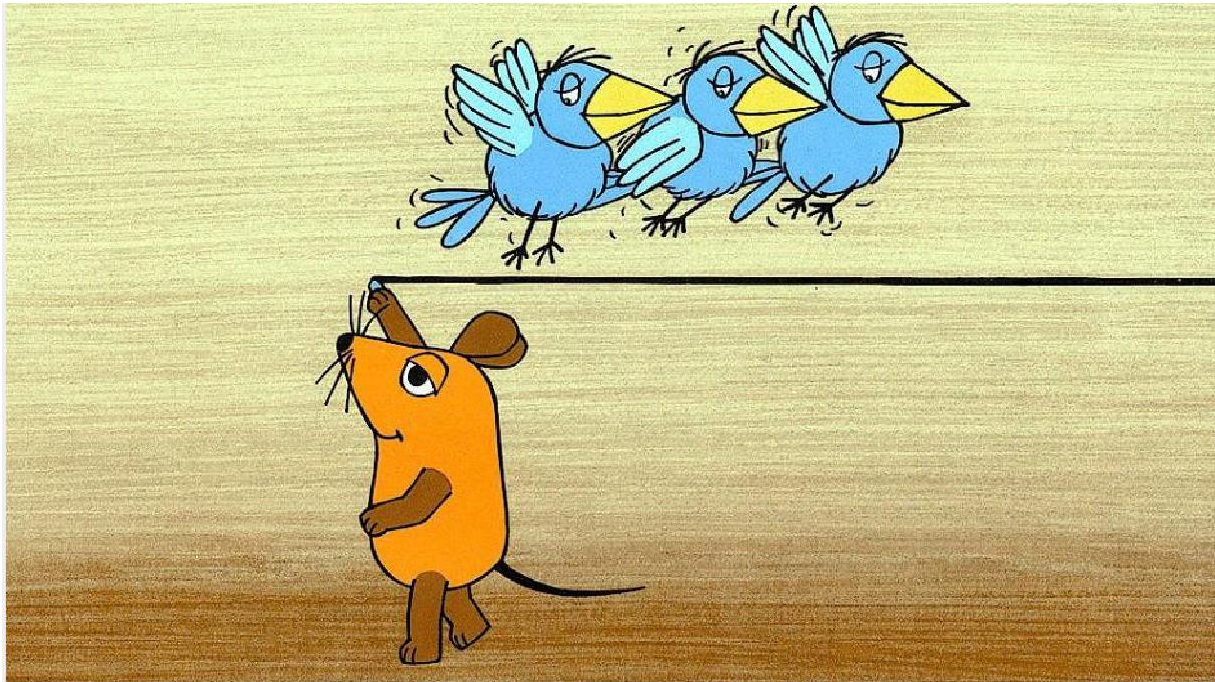
„Suddenly, I'm not half the man I used to be“, zní v baladě od Beatles, na kterou Müntefering senior předchozího večera tančil s filmovou nadšenkyní Juditou Soukupovou. Možná je jen polovičním mužem co do elánu a síly, zároveň je však mužem, který dost dobře rozumí věci, archivům a právům, materiálu a identitě. Včerejšek a minulost jsou podle něj stále velmi aktivní. Dnes tu však chybí česká vypravěčská kvalita, kritizuje. Právě včera o tom mluvil s Juditou. Už dávno je jasné, že své slovo tu má někdo jiný než jen poznámka pod čarou pro západoněmeckou televizi. Müntefering se významně zapsal do zlaté éry českého filmu.

Náměstek lituje toho, že zdejší filmové umění opustilo svoji tradici. Důvodem je nedostatečné financování; podle něj jeho studenti na univerzitě mají spoustu nápadů na filmy. Na ministerstvu bude zřejmě dva až tři roky. Během této doby chce najít potřebné zdroje financování pro oživení této tradice.

Müntefering je zdvořilý, místo aby se přímo obrátil na Hofmanovi a Polákovi kvůli jejich chybnému rozhodnutí s právy na Pana Tau, používá alegorie. Problém u krtečka je podle něj prostý. To, že se už neobjevuje na obrazovce s novými díly souvisí s tím, že jeho tvůrce Zdeněk Miler měl dvě rodiny. Obě se přetahovaly o práva a peníze. Identita tak zůstala na vedlejší koleji. „Kdyby krteček dál pokračoval, bylo by to důležitější než patnáct ministerských nebo redakčních nápadů,“ říká Müntefering. „Tak si tuto otázku prosím vyřešte.“

Než mu Šašek stihne předložit smlouvu o poskytování poradenství, rozplyne se rozhovor ve veselém smíchu. „Včera jsme si zatančili poslední tanec,“ zdůrazní Müntefering a usměje se na Juditu Soukupovou. Po dvou hodinách návštěva na ministerstvu končí. Rádi by ho v Praze ještě viděli, a to není myšleno jen přátelsky. Náměstek potřebuje muže včerejška, aby mu vyprávěl příběh zítřka.

[Kontakt](#)

[Datenschutz](#)

[Nutzungsbedingungen](#)

[Cookie-Manager](#)

[Werbefrei lesen](#)

[Einwilligung widerrufen](#)

[Mediadaten](#)

[Über die F.A.Z.](#)

[Jobs bei der F.A.Z.](#)

[Presse](#)

[Redaktion](#)

[Vertrauen](#)

[Hilfe](#)

[Impressum](#)

© Frankfurter Allgemeine Zeitung GmbH 2001 - 2024
Alle Rechte vorbehalten.

×